

словаў са значнасьцю — як тая фігура ўплыву сярод людзей. А паколькі за савецкім часам уся ўвага аддавалася не значэньню прамоўленага і зробленага, а менавіта значнасьці, дык цяляфанавае слова „*комплекс*“ надзвычай прыйшлося да рота.

Сьвінарнікі ператварыліся ў *сьвінакомплексы*, захады — у *комплекс мэрпрыемстваў*, сталі *комплекснымі* лячэньне і абеды. Мы аглядалі *мэмарыяльныя комплексы*, а пасья кіраваліся да *комплексаў спартовых*. Нават зьявоненыя пачалі адчуваць *комплекс віны*. Гэтак моўная сынтэтыка паступова змяншала наш слоўнікавы запас да дзясятку штапаў, у якіх каралём выступаў *комплекс*. Тады і загаварылі пра *комплекс непаўнавартасьці*, які пазней назавуць *комплексам саўка*...

Комплекс служыў ілжывай прапагандзе і самападпану. У звычайнай мове гэтае слова — штучнае, несапраўднае. І ўжываньне ягонае доўжыцца датуль, дакуль мы ахвочыя падманваць сябе ды іншых. А пасья... На такі выпадак у беларускай мове ёсьць устойлівы выраз: пазбавіцца *комплексаў*.

Краіна

Сяргей Шупа

Наша *краіна*. Наш край. Наша старонка. Наша зямля. *Краю мой родны, як выкляты Богам. Забраны край*.

Крывія. Крыўя. Зямля пад белымі крыламі. Бацькаўшчына.

Літва. Вялікалітва. Вялікае Княства Літоўскае, Рускае й Жамойцкае. Рэч Паспалітая.

Беларусь. Белая Русь. Куток цемнаты. Северо-Западный Край. Заходняя Русь. Сінявокая. Шматпакутная. Партызанская. Бандыцкая. Балота.

Заходнія губэрні. Усходнія крэсы. ССРБ. ЛітБел. БССР. Радзіма. СССР. РБ. СНД.

Беларуская Народная Рэспубліка. Маладая Беларусь. БНР.

Краіна Мараў. Краіна ў кратах. Наша Краіна.

Крама

Сяргук Сокалаў-Воюш

Крама — слова, якое этымалёгічныя слоўнікі вызначаюць як пазычаньне з польскай мовы і падаюць дату першай пісьмовай згадкі гэтага слова ў беларускіх крыніцах — 1582 год.

Паводле тлумачальных слоўнікаў, *крама* — невялікая гандлёвая кропка. Але напрыканцы XX стагодзьдзя *крамай* пачалі называць ня толькі невялікія, але й досыць прыстойныя гандлёвыя будынкi. Такого падыходу вымагала сама мова, бо калі *крама* — невялікая ўстанова, тады што ж такое *крамка*? Што да маленькіх гандлёвых кропак, дык яны пачалі называцца *крамкамі* або вернутымі ў мову *яткамі* і новапрыдуманымі *шапікамі*.

Крама, крамка, крамачка, крамар, крамнік, крамнічыха, крамніца, крамны, крамнае. Няма тае крамкі, каб прадаваліся мамкі.

Яшчэ адно значэньне слова *крама* — куплёная, несамаробная тканіна.